

۱۹۲۳۳۱۶

حقوق تکلیف‌رشته شرکت‌ها

با نگاهی تخصصی و بررسی ثبت انواع شرکت‌های تجاری

با مقدمه

دکتر حسن میرحسینی

تألیف

بهرام حسن‌زاده

مدرس دانشگاه

رئیس اداره نظارت بر امور ثبت

شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری

سرشناسه : حسن زاده، بهرام، ۱۳۵۹-
 عنوان قراردادی : ایران. قوانین و احکام
 عنوان و نام پدیدآور : حقوق تحلیلی ثبت شرکت‌ها: با نگاهی تخصصی و کاربردی ثبت انواع شرکت‌های
 تجارتي / تألیف: بهرام حسن زاده.
 مشخصات نشر : تهران: جنگل: جاودانه، ۱۳۹۵
 مشخصات ظاهری : ۴۴۸ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۶-۵۳۰-۴
 وضعیت فهرست نویسی : فیپا
 موضوع : شرکت‌ها- - ایران- - ثبت و انتقال
 موضوع : Corporations- - Registration and Transfer- - Iran
 موضوع : ثبت- - ایران
 موضوع : Recording and Registration- - Iran
 موضوع : حقوق تجارت- - ایران
 موضوع : Commercial Law- - Iran
 رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۵ ح۷/۴۳/۲ KMH
 رده‌بندی دیویی : ۳۴۶/۵۰۶۶
 شماره کتابشناسی ملی : ۴۱۸۲۳۴۱

جنگل

عنوان کتاب: حقوق تحلیلی ثبت شرکت‌ها: با نگاهی تخصصی و کاربردی ثبت انواع
 شرکت‌های تجارتي)
 تألیف: بهرام حسن زاده
 ناشر: انتشارات جنگل، جاودانه
 ناظر فنی: امین لشکری
 ویراستار: الهام جغتایی
 نوبت و سال چاپ: اول، ۱۳۹۵
 قطع و تیراژ: وزیری، ۱۰۰۰ نسخه
 قیمت: ۲۶۰۰۰۰ ریال با جلد نفیس
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۶-۵۳۰-۴

[http:// www.junglepub.org](http://www.junglepub.org)
[email: info@junglepub.org](mailto:info@junglepub.org)

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۸۶۱۱۵-۹-۶۶۴۸۲۸۳۰
 ۰۳۱-۳۳۲۰۵۰۶۷-۳۳۲۰۳۸۰۰-۹

«حق چاپ برای مؤلف محفوظ است»

فهرست مطالب

دباجه

مقدمه

فصل نخست: کلیات و مبانی حقوقی ثبت شرکت‌ها ۱

۲ مبحث نخست: شناسایی و شناخت قوانین در حوزه ثبت شرکت‌ها

۲ گفتار نخست: قوانین مرتبط با ثبت اسناد و املاک

۳ گفتار دوم: قوانین و مقررات مربوط به حقوق تجارت

۴ گفتار سوم: سایر قوانین موضوعی ثبت شرکت‌ها

۶ گفتار چهارم: تعارضات و تداخل قوانین

۸ گفتار پنجم: صلاحیت‌شناسی مراجع ثبت شرکت‌ها

بند نخست: مراجع پیش‌بینی شده ثبت شرکت‌ها مطابق ساختار سازمان ثبت

۹ اسناد و املاک

۱۰ بند دوم: مراجع پیش‌بینی شده ثبت شرکت‌ها مطابق قوانین اسنادی آزاد تجاری

۱۲ بند سوم: سایر مراجع ثبت‌کننده در قوانین مختلف

۱۵ مبحث دوم: مفاهیم ثبت شرکت‌ها

۱۵ گفتار نخست: ثبت رسمی شرکت

۱۷ گفتار دوم: ثبت شرکت، سند رسمی یا سند عادی

۱۹ گفتار سوم: شرکت‌های تجاری

۲۱ گفتار چهارم: تفاوت شرکت تجاری و شرکت مدنی

۲۲ گفتار پنجم: انواع شرکت‌های تجاری

۲۳ بند نخست: شرکت‌های اشخاص

۲۴ بند دوم: شرکت سرمایه‌ای

- ۲۷ بند سوم: شرکت‌های مختلط
- ۲۷ بند چهارم: شرکت دارای ماهیت و شرایط خاص
- ۳۰ گفتار ششم: تفاوت شرکت تجاری با مؤسسات غیرتجاری
- ۳۱ گفتار هفتم: اقامتگاه شرکت تجاری
- ۳۴ مبحث سوم: حقوق تحلیلی دفاتر اختصاصی ثبت شرکت‌ها
- ۳۴ گفتار نخست: الزامات قانونی و ثبتی دفاتر ثبت شرکت‌ها
- ۳۶ گفتار دوم: تنظیم دفاتر بر طبق مقررات جدید
- ۳۹ گفتار سوم: تفاوت دفاتر ثبت شرکت‌ها و دفاتر ثبت تجاری
- ۴۱ گفتار چهارم: نحوه امضاء دفاتر اختصاصی ثبت شرکت‌ها
- ۴۴ مبحث چهارم: حقوق تحلیلی شرکت ایرانی و خارجی
- ۴۴ گفتار نخست: ماهیت شرکت‌های تجاری
- ۴۶ گفتار دوم: صواب‌سنجایی تابعیت شرکت‌های تجاری
- ۴۸ گفتار سوم: شعب، نماینده شرکت‌های خارجی
- ۵۱ گفتار چهارم: نماینده عمده
- ۵۲ مبحث پنجم: مبانی حقوقی ثبت شرکت‌ها
- ۵۲ گفتار نخست: قوانین ثبت شرکت‌های ایرانی یا تکمیلی
- ۵۸ گفتار دوم: قوانین ثبت شرکت‌ها، قوانین ماهوی و یا شکلی
- ۵۸ بند نخست: روش ثبت شکلی اعلامیه شرکت‌ها
- ۶۰ بند دوم: ضمانت اجرای اطلاعات ناصحیه ثبت شرکت‌ها
- ۶۱ بند سوم: مصوبات گردشی
- ۶۲ گفتار سوم: بررسی نظام تفتیشی (اخرازی) یا نظام اعلامیه ثبت شرکت‌ها
- ۶۷ فصل دوم: تشکیل، ایجاد و ثبت تأسیس شرکت‌های تجاری
- ۶۸ مبحث نخست: نظامات و عناصر مربوط به تشکیل و تأسیس شرکت
- ۶۸ گفتار نخست: نظام تشکیل شخصیت حقوقی شرکت‌های تجاری
- ۶۹ گفتار دوم: حقوقی‌شناسی تعیین نام شرکت‌های تجاری
- ۷۰ بند نخست: شناسایی نام شرکت
- ۷۲ بند دوم: شناسایی اسم تجاری
- ۷۴ بند سوم: شناسایی علامت تجاری
- ۷۵ بند چهارم: تفاوت اسم تجاری با علامت تجاری
- ۷۸ بند پنجم: چگونگی تعیین نام شرکت‌های تجاری

بند ششم: بررسی قانون و آیین نامه ممنوعیت به کارگیری اسامی بیگانه	۷۹
بند هفتم: استفاده از نام های بومی و محلی و قومی	۸۰
بند هشتم: استفاده از اسامی بیگانه مصطلح	۸۱
بند نهم: چگونگی استفاده از اسامی مشارکتی خارجی	۸۲
بند دهم: رفع محدودیت های تعیین نام، مطابق قوانین بهبود فضای کسب و کار	۸۳
بند یازدهم: برخی از اسامی که قبل از ثبت نیاز به مجوز دارند	۸۳
بند دوازدهم: نحوه استفاده از نام شرکت با توجه به ماهیت انواع شرکت های تجاری	۸۴
بند سیزدهم: بررسی برخی از آرای قضایی در خصوص نام شرکت و علامت تجاری	۸۶
گفتار سوم: حق تحلیل موضوع فعالیت شرکت های تجاری	۹۳
بند نخست: ممنوع فعالیت تجاری	۹۳
بند دوم: تفذیک موضوعات تجاری از غیر تجاری	۹۵
بند سوم: قوانین مربوط به چگونگی رصد موضوع فعالیت	۹۷
بند چهارم: امور حاکمیتی یا ممنوع از فعالیت	۹۹
بند پنجم: موضوعات فعالیت که منجر به تشکیل نیاز به اخذ مجوز نداشته	۱۰۰
بند ششم: موضوعاتی که قبل از ثبت نیاز به مجوز دارند	۱۰۳
مبحث دوم: الزامات و مستندات مربوط به تأمین انواع شرکت ها	۱۰۷
گفتار نخست: تقاضانامه ثبت شرکت ها	۱۰۷
گفتار دوم: شرکت نامه / اظهارنامه	۱۰۷
گفتار سوم: اساسنامه شرکت	۱۰۹
گفتار چهارم: مستندات مربوط به سرمایه شرکت	۱۱۲
بند نخست: چگونگی شناسایی آورده شرکاء در شرکت سهامی	۱۱۵
بند دوم: تقویم سرمایه غیر نقد در شرکت سهامی	۱۱۶
بند سوم: احراز آورده شرکا در سایر شرکت های تجاری	۱۱۷
گفتار پنجم: ارائه مجوز تأسیس از مراجع ذی ربط	۱۱۸
گفتار ششم: صحت سنجی هویت مؤسسين و مدیران	۱۱۹
گفتار هفتم: احراز عدم سوء پیشینه کیفری اعضاء هیأت مدیره، مدیرعامل و بازرسان	۱۲۲
گفتار هشتم: ارائه مصوبه مجمع عمومی مؤسسين	۱۲۷
گفتار نهم: ارائه مصوبه هیأت مدیره	۱۳۰

- بند نخست: صورتجلسه مدیران در شرکت سهامی ۱۳۰
- بند دوم: صورتجلسه مدیران در شرکت تعاونی ۱۳۲
- بند سوم: صورتجلسه مدیران در سایر شرکت‌ها ۱۳۳
- مبحث سوم: تشکیل و ثبت شرکت‌های دولتی ۱۳۶
- گفتار نخست: شناخت شرکت‌های دولتی ۱۳۹
- بند نخست: شرکت دولتی ۱۳۹
- بند دوم: سازمان‌های دولتی ۱۴۰
- بند سوم: نظریات حقوقی در خصوص شرکت‌های دولتی ۱۴۲
- گفتار دوم: نکات ثبتی شرکت‌های دولتی ۱۴۷
- مبحث چهارم: ثبت تأسیس شعبه و نمایندگی خارجی ۱۴۹
- گفتار نخست: ثبت شعبه شرکت خارجی ۱۴۹
- گفتار دوم: ثبت نمایندگی شرکت‌های خارجی ۱۵۱
- گفتار سوم: قسود و اذیت شعب و نمایندگی خارجی ۱۵۴
- مبحث پنجم: تکالیف ثبت شرکت‌های مدنی ۱۵۸
- گفتار نخست: شناخت اذاع مشارکت‌ها و کنسرسیوم ۱۵۸
- گفتار دوم: شناسایی قوانین و مابین حقوقی و ثبتی مشارکت‌ها و کنسرسیوم ۱۶۰
- گفتار سوم: گروه اقتصادی در پیش‌نویس قانون تجارت جدید ۱۶۱
- گفتار چهارم: ابهامات مربوط به شناسایی گروه اقتصادی ۱۶۲
- گفتار پنجم: پیشنهاد چگونگی ثبت گروه اقتصادی ۱۶۵

فصل سوم: حقوق تحلیلی ثبت تغییرات شرکت‌های تجاری ۱۶۹

- مبحث نخست: الزامات ثبت تغییرات شرکت‌های تجاری ۱۷۰
- گفتار نخست: الزامات ثبت تغییرات برای تمامی شرکت‌ها ۱۷۰
- گفتار دوم: الزامات ثبت تغییرات برای شرکت‌های سهامی عام و خاص ۱۷۱
- مبحث دوم: ثبت تغییرات به موجب تصمیمات مجامع عمومی عادی ۱۷۴
- گفتار نخست: وظایف و صلاحیت مجمع عمومی عادی ۱۷۵
- بند نخست: ثبت تصمیمات مجمع عمومی عادی ۱۷۵
- بند دوم: نحوه بررسی ثبتی حد نصاب و اکثریت در مجمع عمومی عادی ۱۷۶
- بند سوم: قلمرو حد نصاب و یا اکثریت قانون امری است یا تکمیلی ۱۷۷
- بند چهارم: چگونگی احراز نصاب ماده ۱۰۴ لایحه اصلاحی ۱۷۸

بند پنجم: هیأت رئیسه مجامع عمومی شرکت‌های سهامی.....	۱۷۹
بند ششم: چگونگی رعایت ماده ۱۰۵ لایحه اصلاحی قانون تجارت.....	۱۸۰
گفتار دوم: مباحث مربوط به ثبت مدیران شرکت‌های تجاری.....	۱۸۱
بند نخست: شرایط عمومی مدیران در شرکت‌های سهامی.....	۱۸۲
بند دوم: سهام وثیقه مدیران.....	۱۸۴
بند سوم: انتخاب اعضای حقوقی هیأت مدیره.....	۱۸۵
بند چهارم: نحوه رأی‌گیری در خصوص انتخاب مدیران در شرکت سهامی.....	۱۸۶
بند پنجم: مدیران در شرکت با مسئولیت محدود و بررسی ماده ۱۰۶ قانون تجارت.....	۱۸۷
بند ششم: انتخاب مدیران در شرکت‌های تعاونی.....	۱۸۹
بند هفتم: ثبت سمت مدیران.....	۱۸۹
بند هشتم: ثبت حدود اختیارات هیأت مدیره و مدیر عامل.....	۱۹۰
بند نهم: بررسی ماده ۱۲۴ لایحه اصلاحی قانون تجارت.....	۱۹۳
بند دهم: انتخاب هیأت مدیره موقت.....	۱۹۴
بند یازدهم: لزوم انتخاب مدیران.....	۱۹۴
بند دوازدهم: قائم به شخص بودن سمت مدیران.....	۱۹۵
بند سیزدهم: بررسی ماده ۱۳۶ لایحه اصلاحی قانون تجارت.....	۱۹۷
گفتار سوم: ثبت بازرسان شرکت‌های تجاری.....	۱۹۹
بند نخست: چگونگی انتخاب بازرسان.....	۲۰۰
بند دوم: شرایط بازرسان شرکت.....	۲۰۱
بند سوم: انتخاب بازرس در سال مالی.....	۲۰۳
بند چهارم: وظایف بازرسان شرکت.....	۲۰۴
بند پنجم: آثار ثبت بازرسان شرکت.....	۲۰۶
بند ششم: انتخاب حسابرس.....	۲۰۶
گفتار چهارم: مباحث مربوط به ثبت تصویب ترازنامه.....	۲۰۷
گفتار پنجم: ثبت شعب داخلی.....	۲۰۹
گفتار ششم: الزامات مربوط به روزنامه کثیرالانتشار.....	۲۱۰
بند نخست: الزامات نشر آگهی در روزنامه کثیرالانتشار.....	۲۱۱
بند دوم: تشریفات مقرر در چگونگی انتشار آگهی دعوت.....	۲۱۵
مبحث سوم: ثبت موضوعات مرتبط با مجمع عمومی فوق‌العاده.....	۲۲۷
گفتار نخست: وظایف و صلاحیت مجمع عمومی فوق‌العاده.....	۲۲۷

- ۲۲۹ گفتار دوم: ثبت تغییرات مواد اساسنامه
- ۲۳۰ گفتار سوم: ثبت تغییر اقامتگاه (آدرس)
- ۲۳۲ گفتار چهارم: ثبت تغییر و یا الحاق به موضوع اساسنامه شرکت
- ۲۳۲ گفتار پنجم: ثبت افزایش سرمایه شرکت‌های تجاری
- ۲۳۳ بند نخست: انواع افزایش سرمایه
- ۲۳۵ بند دوم: لزوم قرائت گزارش بازرش در افزایش سرمایه
- ۲۳۶ بند سوم: لزوم پرداخت سرمایه تعهدی قبل از افزایش سرمایه
- بند چهارم: لزوم امضاء اظهارنامه افزایش سرمایه توسط تمامی اعضای
- ۲۳۷ هیأت مدیره
- ۲۳۸ بند پنجم: محاسبه مواعد مقرر درخصوص افزایش سرمایه
- ۲۴۰ بند ششم: افزایش سرمایه از طریق مبلغ اسمی
- ۲۴۱ بند هفتم: سرمایه جدید در افزایش سرمایه
- ۲۴۱ بند هشتم: بر سبب حقوق آگهی حق تقدم
- ۲۴۳ بند نهم: محاسبه میزان حق تقدم سهامداران
- ۲۴۳ بند دهم: لزوم و یا عدم لزوم آگهی حق تقدم از طریق مطالبات حال شده
- ۲۴۵ بند یازدهم: لزوم و یا عدم انجام آگهی حق تقدم از طریق سلب آن
- ۲۴۵ بند دوازدهم: مستندات ثبت افزایش سرمایه
- ۲۴۷ بند سیزدهم: پذیره‌نویسی افزایش سرمایه در شرکت‌های سهامی عام
- ۲۵۰ بند چهاردهم: صدور مجوز پذیره‌نویسی
- ۲۵۲ بند پانزدهم: افزایش سرمایه از طریق مازاد تجاری و ارزیابی دارایی
- ۲۵۵ گفتار ششم: ثبت کاهش سرمایه شرکت‌های تجاری
- ۲۵۶ بند نخست: انواع کاهش سرمایه در شرکت‌های سهامی
- ۲۵۶ بند دوم: کاهش اجباری سرمایه
- ۲۵۸ بند سوم: کاهش اختیاری سرمایه
- ۲۶۱ بند چهارم: کاهش سرمایه قهری به موجب عدم پرداخت سرمایه تعهدی
- ۲۶۲ گفتار هفتم: مباحث ثبت تبدیل انواع شرکت‌های تجاری
- ۲۶۲ بند نخست: انگیزه تبدیل شرکت‌ها در نظم کنونی
- ۲۶۳ بند دوم: مقررات قانونی تبدیل برخی از شرکت‌ها
- ۲۶۴ بند سوم: ثبت تبدیل شرکت‌های سهامی خاص به عام
- ۲۶۶ بند چهارم: تبدیل شرکت‌های سهامی قبل از قانون ۱۳۴۷
- ۲۷۰ بند پنجم: عدم پیش‌بینی قانونی برخی از تبدیل شرکت‌ها

۲۷۱	بند ششم: تبدیل مؤسسات غیر تجاری به شرکت تجاری
۲۷۲	بند هفتم: تبدیل شرکت به مؤسسات غیر تجاری
۲۷۳	گفتار هشتم: ثبت تغییرات (تبدیل) سهام شرکت
۲۷۴	بند نخست: تبدیل سهام بی نام به بانام در شرکت های سهامی
۲۷۵	بند دوم: تبدیل سهام با نام به بی نام در شرکت سهامی
۲۷۶	بند سوم: تحلیل ثبت در تبدیل سهام با بی نام به بانام و بالعکس
۲۷۷	بند چهارم: تبدیل سهام عادی به سهام ممتاز
۲۷۸	بند پنجم: تجزیه سهم
۲۷۹	گفتار نهم: مباحث مربوط به نقل و انتقال سهام و سهم الشرکه
۲۸۰	بند نخست: نقل و انتقال سهام در شرکت سهامی
۲۸۰	بند دوم: نشریات نقل و انتقال سهام
۲۸۲	بند سوم: شروط نمودن نقل و انتقال سهام
۲۸۲	بند چهارم: نقل و انتقال سهام ممتاز
۲۸۳	بند پنجم: تکلیف ادارات ثبت در نقل و انتقال سهام
۲۸۳	بند ششم: مالیات نقل و انتقال سهام و سهم الشرکه
۲۸۵	بند هفتم: نقل و انتقال سهام در شرکت های دولتی
۲۸۵	بند هشتم: معافیت های نقل و انتقال در شرکت های مشمول خصوصی سازی
۲۸۶	بند نهم: نقل و انتقال سهام بعد از انحلال
۲۸۷	بند دهم: نقل و انتقال سهم الشرکه در شرکت با مسئولیت محدود
۲۹۰	گفتار دهم: ادغام شرکت های تجاری
۲۹۰	بند نخست: شناخت ادغام شرکت های تجاری
۲۹۱	بند دوم: تفاوت ادغام با سایر فرایندها
۲۹۲	بند سوم: انواع ادغام شرکت های تجاری
۲۹۳	بند چهارم: ادغام در شرکت های تعاونی
۲۹۴	بند پنجم: شرایط و مراحل ادغام شرکت های تجاری
۲۹۶	بند ششم: مستندات و الزامات ثبتی ادغام شرکت های تجاری
۲۹۸	بند هفتم: اثرات ادغام شرکت های تجاری
۲۹۹	گفتار یازدهم: بررسی ثبت انحلال شرکت های تجاری
۲۹۹	بند نخست: شناخت انحلال شرکت های تجاری
۳۰۰	بند دوم: چگونگی انحلال شرکت های تجاری
۳۰۰	بند سوم: موارد انحلال در شرکت با مسئولیت محدود

بند چهارم: موارد انحلال در شرکت های تضامنی و مختلط غیر سهامی و نسبی	۳۰۱
بند پنجم: موارد انحلال در شرکت مختلط سهامی	۳۰۱
بند ششم: موارد انحلال در شرکت های تعاونی	۳۰۲
بند هفتم: موارد انحلال در شرکت های سهامی	۳۰۳
بند هشتم: وضعیت شرکت های غیر فعال	۳۰۴
بند نهم: ثبت انحلال شرکت	۳۰۵
بند دهم: انتخاب مدیران تصفیه	۳۰۶
بند یازدهم: انتخاب ناظر تصفیه	۳۰۷
بند دوازدهم: آثار انحلال شرکت	۳۰۸
بند سیزدهم: ادامه شرکت بعد از انحلال	۳۱۰
گفتار دوازدهم: بررسی موضوعات ختم تصفیه شرکت ها	۳۱۲
بند نخست: وید ثبت ختم تصفیه	۳۱۳
بند دوم: اعلام ختم تصفیه از سوی اداره ورشکستگی	۳۱۴
بند سوم: حذف نام شرکت از ختم تصفیه	۳۱۵
بند چهارم: نگهداری دفاتر قانده شرکت بعد از ختم تصفیه	۳۱۶
بند پنجم: وضعیت دارایی های شرکت بعد از ختم تصفیه	۳۱۷
بند ششم: چگونگی ثبت ختم تصفیه نمایندگان خارجی	۳۱۸

فصل چهارم: سایر تکالیف قانونی ادارات ثبت شرکت ها

مبحث نخست: ثبت تشکیلات و مؤسسات غیرتجاری	۳۲۲
گفتار نخست: بررسی قوانین ثبت تشکیلات و مؤسسات غیرتجاری	۳۲۲
گفتار دوم: موضوع فعالیت مؤسسات غیرتجاری	۳۲۵
گفتار سوم: بررسی ماهیت تشکیلات و مؤسسات غیرتجاری	۳۲۹
مبحث دوم: بازداشت، توقف و وقف سرمایه در شرکت ها	۳۳۱
گفتار نخست: بررسی بازداشت و توقف سهام و سرمایه شرکت های تجاری	۳۳۱
بند نخست: مراجع صدور بازداشت و توقف سهام و یا سرمایه شرکت	۳۳۱
بند دوم: بررسی حقوقی بازداشت سرمایه و یا سهام	۳۳۴
گفتار دوم: تأملی بر امکان وقف دارایی شرکت های تجاری	۳۳۸
مبحث سوم: نقش ثبت شرکت ها در بهبود فضای کسب و کار	۳۴۵
گفتار نخست: چگونگی رتبه بندی شروع کسب و کار	۳۴۹

گفتار دوم: جایگاه ایران در رتبه شروع کسب و کار.....	۳۵۰
گفتار سوم: اقدامات انجام شده در سال‌های اخیر در جهت بهبود فضای کسب و کار.....	۳۵۱
گفتار چهارم: پیشنهادات در جهت ارتقاء بهبود شاخص شروع کسب و کار ...	۳۵۴
مبحث چهارم: نقش ثبت شرکت‌ها در خصوصی‌سازی شرکت‌های دولتی.....	۳۵۷
گفتار نخست: شناخت سازمان خصوصی‌سازی.....	۳۵۷
گفتار دوم: اجرای تکالیف خصوصی‌سازی در ادارات ثبت.....	۳۶۰
گفتار سوم: اجرای قوانین بودجه سنواتی.....	۳۶۱
مبحث پنجم: بررسی مشترکات ثبت شرکت‌ها با امور مالیاتی.....	۳۶۵
گفتار نخست: بررسی قوانین مرتبط با مالیات شرکت‌های تجاری.....	۳۶۵
بند نخست: پرداخت مالیات سرمایه.....	۳۶۵
بند دوم: پرداخت مالیات سالیانه.....	۳۶۶
بند سوم: مالیات نقل و انتقال سهام و یا سهم‌الشرکه.....	۳۶۶
بند چهارم: پرداخت مالیات مربوط به سهامدار متوفی.....	۳۶۷
گفتار دوم: پلمب دفاتر تجاری.....	۳۶۸
بند نخست: شناخت دفاتر تجاری.....	۳۶۹
بند دوم: سندیت قضایی دفاتر جاری.....	۳۷۰
بند سوم: چگونگی پلمب دفاتر تجاری.....	۳۷۱
بند چهارم: لزوم تبادل اطلاعات بین دو دستگاه در دریافت مالیات از طریق راهکارهای ثبتی.....	۳۷۲
بند پنجم: اعمال ممنوعیت‌های ثبتی برای بدهکاران مالیاتی.....	۳۷۴
بند ششم: ضمانت اجرایی تکالیف مالیاتی.....	۳۷۵
بند هفتم: نقش ادارات ثبت در اجراییه‌های مالیاتی.....	۳۷۵
مبحث ششم: مدیریت شناسه ملی اشخاص حقوقی و ذی‌نفع واحد.....	۳۷۶
گفتار نخست: شناسه ملی اشخاص حقوقی.....	۳۷۶
بند نخست: تکالیف آیین‌نامه اختصاص شناسه ملی.....	۳۷۶
بند دوم: تکالیف آیین‌نامه پایگاه اشخاص حقوقی.....	۳۷۷
بند سوم: شناسه ملی بین‌المللی.....	۳۷۹
گفتار دوم: ذی‌نفع واحد.....	۳۸۰
جمع‌بندی و پیشنهادات.....	۳۸۲
مروری بر قوانین و مقررات موخر ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری.....	۳۸۹

- بند نخست: آیین نامه اختصاص شناسه ملی به تمام اشخاص حقوقی ایرانی ۳۸۹
- بند دوم: آیین نامه پایگاه اطلاعات اشخاص حقوقی ۳۹۳
- بند سوم: آیین نامه توسعه خدمات الکترونیکی دستگاه های اجرایی ۳۹۵
- آیین نامه توسعه خدمات الکترونیکی دستگاه های اجرایی ۳۹۶
- بند چهارم: قانون الزام اختصاص شماره ملی و کدپستی برای کلیه اتباع ایرانی ۴۰۴
- بند پنجم: آیین نامه اجرایی قانونی الزام اختصاصی شماره ملی و کدپستی برای کلیه اتباع ایرانی ۴۰۵
- بند ششم: آیین نامه تعیین شماره اختصاصی برای اشخاص خارجی مرتبط با کشور ۴۰۸
- بند هفتم: قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه ای حسابداران ذی صلاح ... ۴۱۰
- بند هشتم: آیین نامه راهکارهای افزایش ضمانت اجرایی و تقویت حسابرسی ۴۱۱
- بند نهم: آیین نامه ثبت تشکیلات و مؤسسات غیر تجاری ۴۱۴
- بند دهم: سرراست پلمب دفاتر تجاری ۴۱۷
- بند یازدهم: آیین نامه دفتر ثبت تجارتی مصوب فروردین ۱۳۲۵ ۴۱۸
- فهرست منابع ۴۲۱

ویسایه

استاد محترم جناب آقای دکتر میرحسین

اهمیت و نقش شرکت‌های تجاری در اقتصاد کشور و رونق کسب و کار و افزایش سرمایه‌گذاری و از سوی دیگر ضعف‌های حقوقی ایران و فقدان تحقیقات جامع علمی در حوزه حقوق شرکت‌های تجاری به‌ویژه جامعه حقوقی کشور پوشیده نیست. آقای بهرام حسن‌زاده با درک اهمیت و ضرورت فوق و تجربه چندین ساله در سمت ریاست اداره نظارت بر امور شرکت‌ها، کتاب حاضر را با تأکید بر جنبه‌های کاربردی، به رشته تحریر درآورده است تا فتح باب و انگیزه برای انجام تحقیقات بیشتر در این حوزه با اهمیت باشد.

خصوصیات بارز این اثر را می‌توان به‌طور خلاصه به شرح زیر احصاء کرد:

۱. بررسی قوانین و مقررات حاکم بر شرکت‌های تجاری در مراحل مختلف ایجاد، فعالیت و انحلال آن‌ها؛
۲. تحلیل رویه‌های عملی ادارات ثبت شرکت‌ها و بعضاً ذکر رویه‌های متعارض؛
۳. تحلیل رویه‌های قضایی و بررسی تعارضات احتمالی آن‌ها با رویه‌های اداری؛
۴. استفاده از نتایج مطالعات تطبیقی در حد ضرورت؛
۵. تعیین خلاءها و کاستی‌های قوانین و مقررات در حوزه‌های مورد مطالعه و ارائه پیشنهاد‌های اصلاحی برای رفع آن‌ها

کتاب مذکور با توجه به برجسته بودن جنبه‌های کاربردی آن می‌تواند مورد استفاده اساتید، دانشجویان، قضات، وکلاء، کارشناسان، صاحبان شرکت‌های تجاری و به‌طور کلی علاقمندان به شناخت حقوق حاکم بر شرکت‌های تجاری قرار گیرد. در خاتمه ضمن تقدیر از همه کسانی که در این حوزه قلم زده‌اند، مطالعه این کتاب را به علاقمندان حقوق توصیه می‌نمایم.

سید حسن میرحسینی

۱۳۹۵/۴/۲۶

www.ketab.ir

اول دفتر به نام ارزو دان
صانع پروردگار صحر توان
سعدی

بی تردید شناخت و شفافیت نظام حقوقی حاکم بر ثبت رسمی انواع شرکت‌ها می‌تواند در توسعه کسب و کار و رصد فعالان بازار بسیار حائز اهمیت باشد. در برخی از کشورها الگوهای ساختاری بر طبق مدل بانک جهانی، نظام ثبت شرکت‌ها به سمت نظام تفتیشی سوق داده می‌شوند و در برخی دیگر از کشورها، نظام ثبت شرکت‌ها، نظام اعلامی می‌باشد. شناخت و دسته‌بندی قوانین و مقررات ثبت شرکت‌ها در حوزه حقوق عمومی و یا حقوق خصوصی و یا تمییز قوانین جاری یا تکمیلی می‌تواند در حقوق‌شناسی ثبت شرکت‌ها بسیار حائز اهمیت باشد. هم‌چنین شناسایی نظام قوانین شکلی و مقایسه آن با قوانین ماهوی در جهت تسهیل فرایند جنی‌اری، است که کمتر در حقوق ایران به آن توجه شده است.

در حقوق ایران به علت سایه قدمت قوانین تجاری و ثبتی، ایجاد ساختارهای روز دنیا در مراجع ثبتی عملاً امکان‌پذیر نمی‌باشد و لذا با ابزارهای قانونی مربوط به حدود یک قرن، انواع شرکت‌های تجاری در ادارات ثبت، به ثبت می‌رسند. هرچند از مجموعه عبارات قانونی به نظر می‌رسد نظام ثبت شرکت‌ها جنبه اعلامی داشته لکن به موجب قوانین پراکنده مابعد، برخی از تکالیف ماهیتی نیز برای ثبت شرکت‌ها در نظر گرفته شده است. از این رو اهمیت بررسی و شناخت مبانی و نظام حقوقی ثبتی در شناسایی مسئولین تنظیم‌کننده اسناد و صورتجلسات و همچنین اعتبار اسنادهای ثبتی و قدرت اجرایی آن تأثیرگذار می‌باشد.

یکی از آسیب‌های جدی در حوزه کسب و کار و تجارت داخلی و بین‌المللی، عدم شناخت دقیق قوانین و موضوعات مربوط به ثبت شرکت‌ها می‌باشد، دسته‌بندی قوانین و

مقررات مربوط به ثبت شرکت‌ها در ایران دارای نظام حقوقی مشخص و معینی نمی‌باشد. موجودیت مبهم قوانین و مقررات ثبت شرکت‌ها و عدم تطابق آن با شرایط موجود، موجب سردرگمی حقوق تحلیلی و مبانی اساسی مربوط به ثبت شرکت‌ها گردیده است. هر چند بعد از انقلاب مشروطه و در زمان قانون‌گذاری به شیوه جدید، شرایط مربوط به امور تجارت و بازرگانی و نحوه رسمی نمودن فعالیت‌های تجاری، بسیار مورد اهمیت واقع گردید و در همین راستا نیز قانون تجارت و به تبع آن قانون ثبت شرکت‌ها بارها با الگوگیری از کشورهای اروپایی مورد بازنگری در زمانه خود قرار گرفت. اما عدم برمی‌سازی مناسب قوانین و پیش‌بینی‌های لازم در مباحث اقتصادی و امور تجاری موجب گردید، ساختار ثبت شرکت‌ها به نحوی با ساختارهای ثبتی در سایر حوزه‌ها معیق پیدا نموده و برخی از قوانین و مقررات ماهیتی نیز به تاسی از فضای حاکم در فرایند کسب و کار نیز تسری پیدا نماید.

قوانین خاص مربوط به فعالیت‌های تجاری از سال‌های ۱۳۰۰ الی ۱۳۱۰ بارها مورد تصویب و اصلاح مجدّدین قرار گرفت. انواع شرکت‌های تجاری در سال‌های ۱۳۰۳ و ۱۳۰۴ به چهار دسته از لحاظ مالیه تقسیم‌بندی می‌شد که به موجب قوانین بعدی به هفت نوع شرکت، سهامی، با مسئولیت محدود، تضامنی، نسبی و تعاونی و مختلط سهامی و غیر سهامی تبدیل گردید. سال‌های اخیر نیز انواع دیگری از شرکت‌ها و نهادهای مالی جدید از جمله شرکت تعارضی سهام عام و صندوق‌های سرمایه‌گذاری نیز به آن اضافه گردیده است، اما قوانین و مقررات مربوط به ثبت آن همچنان مربوط به سال‌های اولیه قانون‌گذاری برمی‌گردد.

هر چند مراجع صلاحیت‌دار در نظر گرفته شده برای ثبت انواع شرکت‌های تجاری نیز بارها بر طبق قوانین موجود مورد اصلاح قرار گرفته و از طرفی با تفویض و تغییر اختیارات حاکمیتی بین قوا در ارتباط با ثبت انواع شرکت‌های تجاری، موجبات عدم تفاهم مشترک با سایر دستگاه‌های متولی دولتی از جمله سازمان امور مالیاتی و بانک مرکزی و بیمه و ... در جهت نظارت بر این دسته از اشخاص حقوقی را در بر داشته است، معذک نگاه حقوقی و یا صنفی و یا دستگاهی در اعتبار اسناد ثبت شده انواع شرکت‌های تجاری نیز موجب شده، تجار و بازرگانان تا حدود زیادی از اهمیت تنظیم اسناد و صورتجلسات غفلت نمایند و این عدم شناخت موجب خدشه در اعتبار قراردادها و اسناد تنظیمی شده است.

چنان‌چه ثبت شرکت‌های تجاری دارای نظام‌های حقوقی با ثبات و با در نظر گرفتن فرایند تسهیل و توسعه باشد، قطعاً موجبات فعالیت‌های تجاری گسترده‌ای برای کارآفرینان را فراهم خواهد آورد.

اهمیت ثبت رسمی شرکت‌ها منافع مستقیمی برای شرکت‌ها و صاحبان شرکت‌ها و کارکنان آن‌ها دارد. اشخاص حقوقی می‌توانند بیشتر از مؤسسان خود عمر کنند. به محض این‌که چندین سهامدار نیروی خود را برای تأسیس یک شرکت متمرکز کنند منابع گردآوری خواهد شد. شرکت‌هایی که به‌صورت قانونی ثبت شده‌اند، به خدمات و بازارهای جدید دسترسی دارند و کارمندان آن‌ها می‌توانند از حمایت‌های ارائه شده توسط قانون بهره‌مند شوند. شروع کسب و کار در یک اقتصاد از طریق ثبت تمام مراحل و همچنین زمان و هزینه‌ای که به‌طور رسمی مورد نیاز است و یا به‌طور معمول در عمل توسط یک کارآفرین برای راه‌اندازی رسمی یک کسب و کار انجام می‌شود، تا یک فعالیت صحتی با تجاری به‌صورت عملیاتی آغاز شود. لذا اعتبار هرگونه اقدام تجاری منوط به ثبت شرکت نزد مراجع ثبتی می‌باشد. شناخت اهمیت مبانی و حقوق و الزامات مربوط به ثبت شرکت‌ها درج می‌گردد تا با ایجاد مقررات و ساده‌سازی و سازگاری آن با سایر مقررات، اثرگذاری مثبتی در حوزه کسب و کار ایجاد گردد.

با بیان موارد فوق در این کتاب سعی شده است مطالب اصلی و مبتلابه در حوزه ثبت شرکت‌های تجاری و رویه‌های تخصصی عمومی و ثبتی، نظرات حقوقی و مراجع قضایی و دکترین نسبت به ممیزی‌ها و فرایندهای اصلی ثبت شرکت‌ها در این کتاب مورد تحلیل قرار گیرد و با توجه به مباحث مرتبط با شرکت‌های تجاری، بررسی موضوعات مؤسسات غیرتجاری خارج از مطالب این کتاب می‌باشد و صرفاً به کلیاتی از آن اشاره می‌گردد.

در یک نگاه اجمالی این مکتوبه، در چهار فصل به بحثی همچون مفاهیم، مبانی و اصول کلی مرتبط با حقوق تحلیلی ثبت شرکت‌ها، تحلیل قوانین و مقررات مربوطه و مباحث مربوط به ثبت تأسیس و انواع تغییرات در شرکت‌های تجاری و در فصل آخر به سایر تکالیف ادارات ثبت شرکت‌ها ازجمله بازداشت و وقف سرمایه و تکالیف مالیاتی و بهبود فضای کسب و کار و دیگر مطالب می‌پردازد.

در این گذر زمان با عنایت به تحولات بنیادی و جدی در سازمان ثبت اسناد و املاک و تتبع آن اداره کل ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری، جا دارد از تدابیر و سیاست‌گذاری‌های آینده‌نگر و موفق جناب آقای دکتر تویسرکانی ریاست عالی سازمان ثبت اسناد و املاک و همچنین جناب آقای دکتر انجم شعاع، معاونت محترم امور اسناد و مهندس ادب مدیر کل محترم ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری، کمال سپاس و امتنان را بنمایم و از تمامی همکاران عزیز نیز تشکر می‌نمایم که ضمن حمایت‌های بی‌دریغ همیشه پشتیبان اینجانب بوده و نظرات و رهنمودهای این بزرگواران موجبات تدوین این ناچیز گردیده است.